

**T.C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI**

AYAKKABI VE SARACİYE TEKNOLOJİSİ

**LASTİKLİ MAKOSEN SAYA
542TGD264**

Ankara, 2011

-
- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
 - Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
 - **PARA İLE SATILMAZ**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ- 1	3
1. SAYA PARÇALARININ KESİMİ.....	3
1.1. Dilaltı Lastikli Makosen Model Saya Parçalarının Kesimi.....	3
1.1.1. Dilaltı Lastikli Makosen Sayanın Parçaları	3
1.1.2. Dilaltı Lastikli Makosen Sayanın Astar Parçaları.....	6
UYGULAMA FAALİYETİ	7
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	8
ÖĞRENME FAALİYETİ- 2	10
2. YÜZ VE ASTAR HAZIRLAMA	10
2.1. Dilaltı Lastikli Makosen Model Saya Parçalarının Tıraşlanması.....	10
2.2. Astar Parçalarını Birleştirme.....	11
2.3.1. Astar Hazırlama.....	11
2.3.2. Yüz ve Dil Astarını Birleştirme.....	11
2.3. Makine Saracı	12
2.4. Fileto Dikme	12
2.4.1. Gambaların Çatılmasında Dikkat Dikkat Edilecek Hususlar.....	12
2.5. Yüze Tulum Kıyılık Dönme	14
2.6. Gambalara Tulum Kıyılık Dönme	15
2.7. Yüz İle Astarını Birleştirme.....	16
2.8. Yüzün Ara İşini Yapma	17
UYGULAMA FAALİYETİ	18
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	27
ÖĞRENME FAALİYETİ- 3	29
3. ÜSTE ATMA	29
3.1. Elastik Bandı Üste Atma.....	29
3.2. Üste Atma	30
3.3. Gamba Astarlarını Üste Atma.....	31
3.4. Gambalar ile Gamba Astarlarının Yapıştırılması.....	32
3.5. Kıyılık Dikişi	32
3.6. Ara İş.....	33
3.7. Fazla İplikleri Kesme ve Yakma.....	34
3.8. Kalite Kontrol Yapma.....	34
3.9. Eşleme Yaparken Dikkat Edilecek Noktalar.....	34
UYGULAMA FAALİYETİ	35
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	40
MODÜL DEĞERLENDİRME	42
CEVAP ANAHTARLARI.....	44
KAYNAKLAR.....	46

AÇIKLAMALAR

KOD	542TGD264
ALAN	Ayakkabı ve Saraciye Teknolojisi
DAL/MESLEK	Ayakkabı Üretimi
MODÜLÜN ADI	Lastikli Makosen Saya
MODÜL TANITIMI	Lastikli makosen saya ile ilgili temel bilgi ve becerilerin kazandırıldığı öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/24
ÖN KOŞUL	
YETERLİK	Lastikli makosen saya yapmak.
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Gerekli ortam sağlandığında bu modül ile dilaltı lastikli makosen saya yapabileceksiniz. Amaçlar <ol style="list-style-type: none">1. Dilaltı lastikli makosen saya kesebileceksiniz.2. Dilaltı lastikli makosen sayanın yüz ve astar parçalarını hazırlayarak dikebileceksiniz.3. Dilaltı lastikli makosen sayayı üste atabileceksiniz.4. Ara işi ve temizleme yapabileceksiniz.
EĞİTİMÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Atölye ortamı; kesim ve saya atölyesinden oluşmaktadır. Kesim atölyesi; kesim presleri, kesim masaları, yarma makinesi ve gerekli alet ve avadanlıklardan oluşmaktadır. Dikim atölyesi; dikiş makineleri, araç dikiş makinesi, tıraşlama makinesi, numarator, regola tezgâhları ve dikim için gerekli alet ve avadanlıklardan oluşmaktadır.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Her faaliyet sonrasında, o faaliyetle ilgili değerlendirme soruları ile kendi kendinizi değerlendireceksiniz. Modül sonunda uygulanacak ölçme araçları ile modül uygulamalarında kazandığınız bilgi ve beceriler ölçülerek değerlendirilecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Dilaltı lastikli makosen saya, makosen saya çeşitlerinden birisidir. Sayanın ön tarafı yüzlü olduğu gibi aynalı da olabilmektedir. Bu tür sayaların en belirgin özelliği ön tarafının saraç dikişli olmasıdır. Günlük kullanılan rahat, pratik bir ayakkabıdır. Bağcıklı, lastikli, düz türleri vardır. Sayası rok olanlara 'gerçek makosen' denir. Rok sayalar, altı yarı açık olarak yapılır. Açık sayalı olanlara 'sahte makosen' denir. Makosenlerde çeşitli atkılar kullanılır. Bunlar ayrıca metallere ile süslenebilir. Süslerin şekilleri ayakkabıda yeni bir model havası yaratır. Atkılarının yeri ve şekli uygun konmalıdır. Dilaltı lastikli modeller, bütün makosen özelliklerini kapsar. Dilaltına elastik bant takılır. Bu nedenle, gambalar her zaman güzel ve kullanışlıdır. Makosenlerde kullanılan deriler yumuşak ve esnek olmalıdır. Kışıklarda astar kullanılırken, yazlık makosenlerde astar kullanılmayabilir.

Bu parça sonunda dilaltı lastikli makosen saya parçalarının kesimini, regola ve dikiş işlemlerini öğrenecek ve uygulayacaksınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 1

AMAÇ

Bu faaliyette verilen bilgiler doğrultusunda, gerekli ortam sağlandığında dilaltı lastikli makosen sayanın kesimini yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Farklı dilaltı lastikli makosen saya modellerini, bunlarda kullanılan saraç dikiş çeşitlerini araştırınız. Elde ettiğiniz bilgileri sınıf ortamında tartışınız.

1. SAYA PARÇALARININ KESİMİ

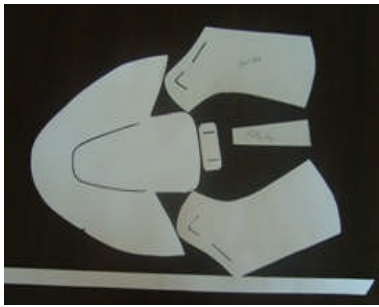
1.1. Dilaltı Lastikli Makosen Model Saya Parçalarının Kesimi

Kesim Yapılırken Dikkat Edilmesi Gereken Ana İlkeler Şunlardır.

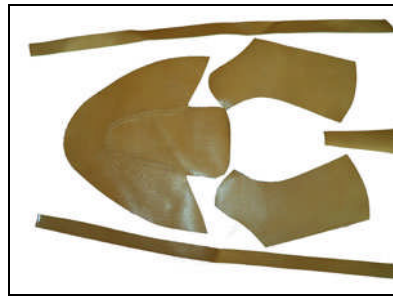
- Sayayı oluşturacak parçalar malzemenin uygun bölgelerinden, uygun konumda kesilmelidir.
- İstampalar malzeme kaybı minimum olacak biçimde yerleştirilmelidir.
- Saya parçaları kanadın üzerine, sırt kısmından başlanarak baş yönüne doğru (sıklık doğrultusunda) kesilmelidir.
- Bir çift dilaltı lastikli makosen saya, ondört adet saya ve sekiz adet astar parçasından oluşmaktadır.

1.1.1. Dilaltı Lastikli Makosen Sayaanın Parçaları

Bir çift dilaltı lastikli makosen saya; iki adet yüz, iki adet iç-dış gamba, iki adet yüz için şerit, iki adet gambalar için şerit, iki adet filto ve iki adet elastik banttan oluşur (Fotoğraf: 1. 1-1.2).

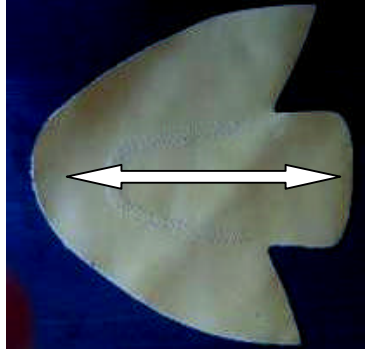

Fotoğraf: 1. 1: Saya ıstampaları

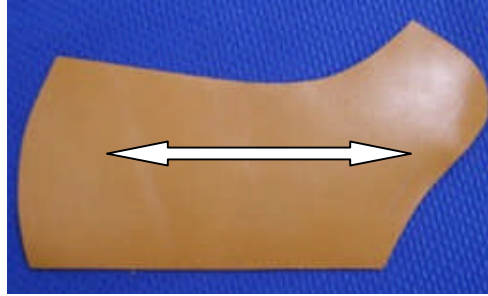
Fotoğraf: 1. 2: Saya parçaları

- **Yüz:** Sayanın ön bölgesinde kullanılan saya parçasıdır. Aynalı ve aynasız olanları vardır. Fotoğraf 1.3'teki gibi, yüz ıstampası derinin sıkı olduğu yöne doğru ok yönünde yerleştirilmelidir. Derinin en kaliteli yerinden kesilmelidir. Gümüş kalem ile yüzdeki saraç dikiş yeri markalandıktan sonra kesim yapılmalıdır.

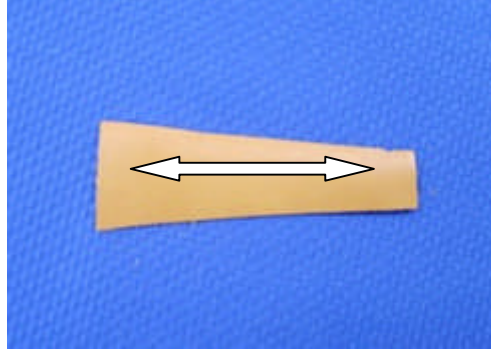
Fotoğraf 1.3: Yüz parçası

- **Gamba:** Gamba, sayanın arka elemanıdır. Dilaltı lastikli makosen sayada, sağ ve sol olmak üzere birbirine simetrik iki adet gamba kullanılmaktadır. İstampalar derinin sıkı olduğu yöne doğru Fotoğraf: 1. 4'teki gibi ok yönünde yerleştirilmelidir. Gümüş kalem ile markalama çizgisi çizildikten sonra kesim yapılmalıdır.

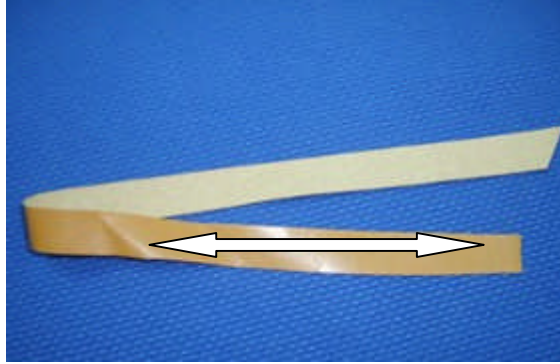
Fotoğraf 1.4: Gamba parçası ve sıklık yönü

- **Fileto:** Gambaların arka kısmına konan saya arka parçasına fileto denir. Filetolar; saya modellerine göre farklı şekillerde yapılabilirler. Fileto ıstampası derinin sıkı olduğu tarafa doğru Fotoğraf 1. 5'teki gibi ok yönünde yerleştirilmelidir.

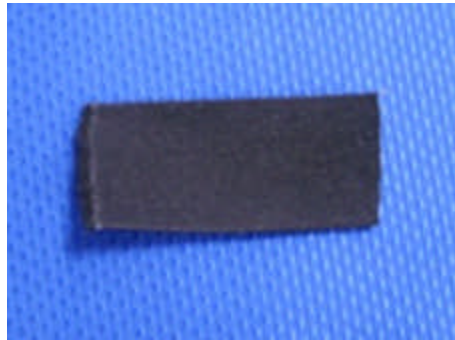
Fotoğraf 1. 5: Fileto parçası ve sıklık yönü

- **Şerit:** Yüz ve gambaların üst kısmına dekoratif görüntü vermek ve tulum kıyılık oluşturmak için konulan saya parçasıdır. Şerit ıstampası derinin sıkı olduğu yöne doğru Fotoğraf 1. 6'daki gibi ok yönünde yerleştirilmelidir.

Fotoğraf 1. 6: Şerit parçası ve sıklık yönü

- **Elastik Bant:** Ayağın; ayakkabının içine rahat girip çıkması için, dilaltına konularak gambaların birbirini tutması sağlayan saya elemanıdır (Fotoğraf: 1. 7).

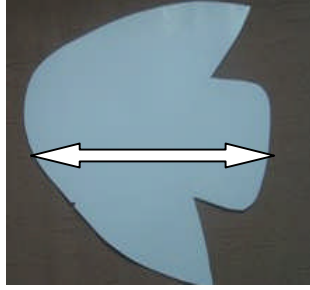

Fotoğraf 1. 7: Elastik bant

1.1.2. Dilaltı Lastikli Makosen Sayanın Astar Parçaları

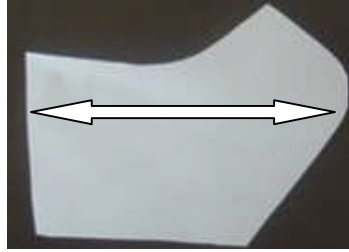
Deri, suni deri ve tekstil malzemelerinden yapılırlar.

- **Yüz Astarı:** Yüzün altına konulan saya parçasıdır. İstampa, derinin sıkılık olduğu yöne doğru fotoğraf 1. 8’deki gibi, ok yönünde yerleştirip kesilmelidir.

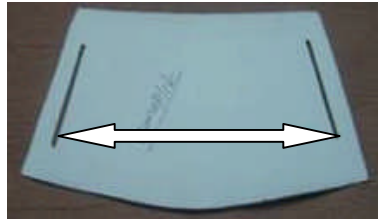
Fotoğraf 1. 8: Yüz astar parçası ve sıkılık yönü

- **Gamba Astarı:** Gambaların altına konulan saya parçasıdır. Gamba astarları ayakkabının içinde görüldüğü için, görünüşü en az kesildiği yön kadar önemlidir. İstampa, derinin sıkılık olduğu yöne doğru fotoğraf: 1. 9’daki gibi ok yönünde yerleştirip kesilmelidir.

Fotoğraf 1. 9: Gamba astarı ve sıkılık yönü

- **Çoraplık:** Gamba astarlarının arka kısmına konulan saya parçasıdır. Topuğu tutması ve ayağın arkasının rahat etmesi için, çoraplığın alt yüzeyi ayak tarafına bakacak şekilde yerleştirilir. İstampa, derinin sıkılık yönünde yerleştirilerek kesim yapılmalıdır. Fotoğraf 1. 10’da istampanın yerleştirilmesi görülmektedir.

Fotoğraf 1. 10: Çoraplık ve sıkılık yönü

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ İstampaları ayırınız.	➤ Astar ve yüz ıstampalarını ayırınız.
➤ Sayalılık malzemeleri hazırlayınız.	➤ Modelinize göre saya ve astar malzemesi seçiniz. ➤ Malzemeyi kesim masasına kurallara uygun yerleştiriniz. ➤ Malzemenin kusur ve hatalarını tespit ediniz. ➤ Malzemenin kalite bölgelerini tespit ediniz. ➤ Malzemenin esneme yönünü tespit ediniz. ➤ Malzemenin desen ve şekil özelliklerini tespit ediniz.
➤ Yüz parçalarını kesiniz.	➤ Yüz ıstampalarını kurallara göre malzeme üzerine yerleştiriniz. ➤ Yüz parçalarını çift kesmek için, ıstampaları ters çevirmeyi unutmayınız. ➤ Her yüz parçasının esneme yönüne dikkat ederek kesiniz. ➤ El kesim bıçağınızın keskin olmasına dikkat ediniz. ➤ Sık sık masatlayınız. ➤ Markalama işleminden sonra kesim yapınız.
➤ Astar parçalarını kesiniz.	➤ Astar parçalarını kurallara uygun malzeme üzerine yerleştiriniz ➤ Astar parçalarını çift kesmek için, ıstampaları ters çevirmeyi unutmayınız. ➤ Her astar parçasının esneme yönüne dikkat ederek kesiniz. ➤ El kesim bıçağınızın keskin olmasına dikkat ediniz. ➤ Sık sık masatlayınız. ➤ Astar parçalarının bindirme çizgilerini işaretleyiniz.
➤ Numaralama yapınız.	➤ Kesilen saya parçalarına numara çentiği atmayı unutmayınız. ➤ Çentik atmazsanız üzerine kalem ile numarasını yazınız.
➤ Kontrol ve düzeltme yapınız.	➤ Kesilen parçaları numaralarına ve iç-dış çentiğine göre tasnifleyiniz ➤ Parçaları şekillerine göre ayırınız. ➤ Ayrılan parçaları sayınız. ➤ Kesilmiş sayaları işaretleyiniz. ➤ Kesilmiş sayaları eşleştiriniz.

Bu uygulamayı farklı ıstampalarla ve malzemelerle tekrar ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümleleri doğru veya yanlış olarak işaretleyiniz.

1. () Astar ve yüz ıstampaları arasında fark yoktur.
2. () Dilaltı lastikli makosen saya kesimi için, malzemelerdeki kusur ve hataları tespit etmeye gerek yoktur.
3. () Saya parçası kesildikten sonra gerekli işaretleme ve noktalama işaretlerini saya parçaları üzerinde belirlenmesi gerekir.
4. () Astar parçalarının tersini kesmek için, ıstampalar ters çevrilmelidir.
5. () Her yüz parçası, esneme yönüne dikkat edilerek kesilmelidir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt yaşadığınız sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrar inceleyiniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz uygulama testine geçiniz.

UYGULAMALI TEST

Gerekli araç ve gereci sağlayarak bir çift Dilaltı Lastikli Makosen sayanın kesimini yapınız. Bu uygulamayı aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Dilaltı lastikli makosen sayanın ıstampalarını yüz ve astar olarak ayırdınız mı?		
Sayalık malzemeyi kesim için hazırladınız mı?		
Yüz parçalarını esneme ve kalite bölgelerine dikkat ederek kestiniz mi?		
Astar parçalarını kalite bölgelerine dikkat ederek kestiniz mi?		
Kestiğiniz saya parçalarına çentik işareti koydunuz mu?		
Saya parçaları eşleme kontrolünü yaptınız mı?		
Ürünü istenen nitelikte tamamladınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızın hepsi evet olmalıdır. Eğer hayır cevabınız varsa uygulamayı tekrar ediniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz diğer öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 2

AMAÇ

Bu faaliyette verilen bilgiler doğrultusunda, gerekli ortam sağlandığında yüz ve astar parçalarını doğru olarak hazırlayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Bu faaliyet öncesinde yapmanız gereken öncelikli araştırmalar şunlar olmalıdır:

- Dilaltı lastikli makosen sayanın yüz ve astar parçalarını tanıyınız.
- Dilaltı lastikli makosen ayakkabılarına yapılan makine saracı çeşitleri konusunda araştırma yapınız.

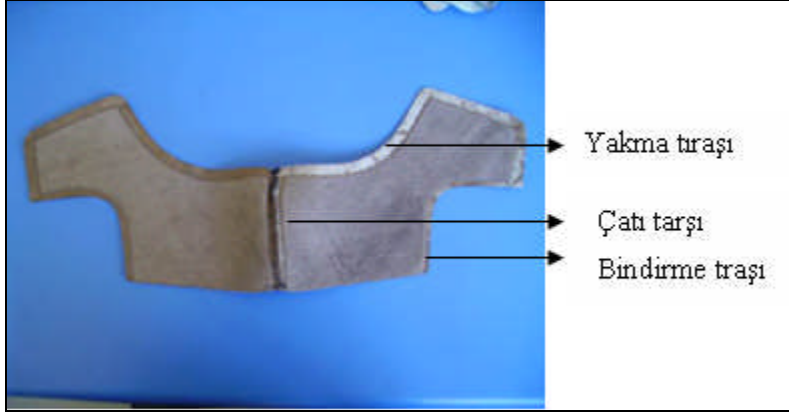
Kazanmış olduğunuz bilgi ve deneyimleri arkadaşlarınızla paylaşınız

2. YÜZ VE ASTAR HAZIRLAMA

2.1. Dilaltı Lastikli Makosen Model Saya Parçalarının Tıraşlanması

Genellikle saya parçalarının kenarlarına yapılacak işleme göre, inceltmek amacı ile yapılan kenar inceltme işlemine ayakkabıcılıkta tıraş denir. Tıraşlama işlemi, genellikle derinin alt yüzeyinde yapılır. Gerekli olmadıkça sırça yüz tıraşlanmaz. Saya parçalarının kenarları değişik şekillerde olabilir. Kenar biçimine göre farklı olarak tıraş yapılabilir. Dilaltı lastikli makosen model ayakkabıda üç çeşit tıraş vardır (Fotoğraf 2. 1).

- **Yakma Tıraşı:** Deri pürüzlerini alarak, eşit kalınlıkta temiz kenar oluşturmak için yapılan tıraşlamadır (Fotoğraf 2. 1).
- **Bindirme (Üste) Tıraşı:** Birbiri üzerine gelen parçaların, binme yerlerinin tıraşlanmasıdır. Sayaanın ek yerlerinde ayağa değebilecek deri fazlalıklarını gidermek için 8–10 mm ölçüsünde yapılır (Fotoğraf 2. 1).
- **Kenar (Çatı) Tıraşı:** Temiz bir kenar oluşturularak yapışmayı kolaylaştırmak, ağız derisine eşit kalınlık sağlamak ve çatı dikişlerinde deri kalınlığını azaltmak için yapılan tıraştır. Çatı tıraşının genişliği 2 mm olarak alınabilir (Fotoğraf 2.1).

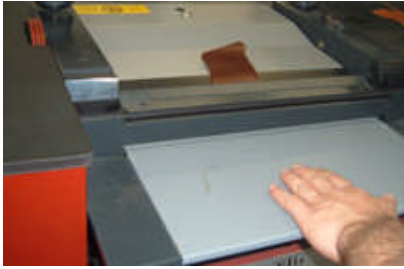
Fotoğraf 2. 1: Yakma, bindirme ve çatı tıraşları

- **Yarma:** Derinin her tarafının eşit kalınlıkta olması için, derinin altındaki fazlalıkların alınması işlemidir. Bu model için tercih edilen deri kalınlığı 0,5–0,6 mm'dir. Yarma makinesi bu ölçüye göre ayarlanmalıdır.

2.2. Astar Parçalarını Birleştirme

2.3.1. Astar Hazırlama

- Astar parçaları 0,5–0,6 mm olacak şekilde inceltilmelidir (Fotoğraf 2. 2).
- Bir çift dilaltı lastikli makosen sayada; iki yüz, dört gamba, iki çoraplık ve iki dil astarı bulunur (Fotoğraf 2. 3).

Fotoğraf 2. 2:Astar parçalarının inceltilmesi

Fotoğraf 2. 3: Astar parçaları

2.3.2. Yüz ve Dil Astarını Birleştirme

Yüz ve Dil Astarını Birleştirmede Dikkat Edilecek Hususlar;

- Sağ ve sol yüz astarlarını çentiklerine göre ayırınız.
- Yapıştırıcıyı, dil ve yüz astarının birleştirilecek yerlerine sürünüz.
- Yapıştırıcının kuruması için, bir süre bekleyiniz (Fotoğraf 2. 4).
- Dil astarını yüz astarının üzerine fotoğraf 2.5'te gösterildiği gibi yapıştırınız.

Fotoğraf 2. 4: Dil ve yüz astarına yapıştırıcı sürülmesi

Fotoğraf 2. 5: Yüz Astarının üzerine dil astarının yapıştırılması

- Yüz ile dil astarını dikerek birleştiriniz.

2.3. Makine Saracı

Dekoratif amaçlı kalın ipliklerle yapılan dikişlere saraç dikişi denir. Elle ve makine ile yapılan çeşitli türleri vardır. Modellere göre değişik figürlerde olabilir. Dikiş işlemi yapılırken markalama çizgisi dikkate alınmalıdır. Dikiş bittikten sonra iplik uçları aşağı çekilerek yakılmalıdır (Fotoğraf 2. 6).

Fotoğraf 2. 6: Makine saracı dikiş işlemi

2.4. Fileto Dikme

2.4.1. Gambaların Çatılmasında Dikkat Dikkat Edilecek Hususlar

- Gambaların arka kısmı, çatı (düz) dikişi ile kenardan 1,5 mm içeriden dikilmelidir (Fotoğraf 2. 7).

Fotoğraf 2. 7: Çatı dikişi uygulaması

- Gambaların çatılan kısmının filetoda iz bırakmaması için çekicinin ağzı ile önce açma yapılmalı, sonra hafifçe çekicilenmelidir (Fotoğraf 2. 8- 2.9).

Fotoğraf 2. 8: Gambalara açma yapılması

Fotoğraf 2. 9: Açma yapılan gambaların çekicilenmesi

- Gambalara açma yapıldıktan sonra, filetoya ve gambaların arka kısımlarına yapıştırıcı sürülmeli; bir süre yapıştırıcının kuruması beklenmelidir (Fotoğraf 2. 10-2.11).

Fotoğraf 2. 10: Gambalara yapıştırıcı sürülmesi

Fotoğraf 2. 11: Filetoya yapıştırıcı sürülmesi

- Fileto, gambaları ortalayacak şekilde fotoğraf 2. 12'de gösterildiği gibi elde yapıştırılmalıdır.
- Filetonun iyi yapışmasını sağlamak ve potluğunu gidermek için, hafifçe çekicilenmelidir (Fotoğraf 1. 13).

Fotoğraf 2. 12: Filetonun gambaya el ile yapıştırılması

Fotoğraf 2. 13: Filetonun çekiçlenmesi

- Filetonun dikişi için sütunlu dikiş makinesi önerilir (Fotoğraf 2. 14).

Fotoğraf 2. 14: Filetonun dikim işlemi

2.5. Yüze Tulum Kıyılık Dönme

- Yüz ve şerit düz dikiş ile dikilmelidir.
 - Dikişe başlarken ponterizma dikişi yapılmalıdır.
 - Dikişin, kenara olan mesafesi 1,5 mm olmalıdır.
 - Dikiş işlemi; yüz altta, şerit üstte olacak şekilde fotoğraf 2.15'teki gibi yapılmalıdır.
 - Şerit ile yüzün dikiş yerlerine fotoğraf 2.16'da olduğu gibi açma yapılmalıdır.

Fotoğraf 2. 15: Yüz ile şeritin dikiş işlemi

Fotoğraf 2. 16: Dikiş yerlerine açma yapılması

➤ Yüze tulum kıyılık dönme;

- Şerit ile yüzün iç kısmına fotoğrafta 2. 17' de olduğu gibi yapıştırıcı sürülmelidir.
- Şerit, fotoğrafta 2. 18'de olduğu gibi sol el yardımıyla yüzün üst kenarına döndürülmeli, sonra hafifçe çekiçlenmelidir.
- Tulum yapılan şeridi iyi yapıştırmak ve potluğunu gidermek için, yüzün iç tarafından hafifçe çekiçleme yapılmalıdır.

Fotoğraf 2. 17:Yüz ile şeride yapıştırıcı sürülmesi

Fotoğraf 2. 18: Tulum kıyılık dönülmesi

2.6. Gambalara Tulum Kıyılık Dönme

➤ Gambalar ile şerit, çatı dikişi ile birleştirilmelidir.

- Dikişe başlarken ponterizma dikişi yapılmalıdır.
- Dikişin kenara olan mesafesi 1,5 mm olmalıdır.
- Dikiş işlemi; gambalar altta, şerit üstte olacak şekilde fotoğraf 2. 19'daki gibi yapılmalıdır.
- Şerit ile gambaların dikiş yerlerine fotoğraf 2. 20'de olduğu gibi el ile açma yapılmalıdır.

Fotoğraf 2. 19: Gambalar ile şeridin dikiş

Fotoğraf 2. 20: Dikiş yerlerine açma yapılması

- Gambaların üzerine tulum kıyılık dönülmesi
 - Şerit ile gambaların iç kısmına fotoğrafta 2.21’de olduğu gibi yapıştırıcı sürülmelidir.
 - Şerit fotoğraf 2. 22’de olduğu gibi sol el yardımıyla gambaların üst kenarına döndürülmeli, sonra çekiçlenmelidir.
 - Tulum kıyılık yapılan şeridi iyi yapıştırmak ve potluğunu gidermek için, gambanın iç tarafı çevrilip hafifçe çekiçleme yapılmalıdır.

Fotoğraf 2. 21: Gambalar ile yapıştırıcı sürülmesi

Fotoğraf 2. 22: Tulum kıyılık dönülmesi

2.7. Yüz İle Astarını Birleştirme

Yüze ve yüz astarına fotoğraf 2.23’te gösterildiği gibi yapıştırıcı sürünüz ve bir süre kurumasını bekleyiniz.

Fotoğraf 2. 23: Yüz astarına yapıştırıcı sürülmesi

- Yüzü, yüz astarına fotoğrafta 2.24’te gösterildiği gibi yapıştırınız, sonra potlukları gidermek için çekiçleyiniz (Fotoğraf 2. 25).

Fotoğraf 2. 24: Yüzün astara yapıştırılması

Fotoğraf 2. 25: Çekiçleme yapılması

- Yüz ile astarı, çatı dikişi üzerinden giderek birleştiriniz. (Fotoğraf 2.26)

Fotoğraf 2. 26: Yüz ile astarın dikerek birleştirilmesi

2.8. Yüzün Ara İşini Yapma

- Yüzün üst kenarlarındaki astar fazlalıklarını kesmek için ara işi yapınız (Fotoğraf 2. 27).

Fotoğraf 2. 27: Yüze ara işi yapılması

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Saya parçalarına tıraş yapınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Tıraş makinesinin bıçağının keskin olup olmadığını kontrol ediniz.➤ Tıraş çeşitlerine göre, makineyi ayarlamayı unutmayınız.➤ Yüzün, gambaların üst kısımlarına ve filetoya yakma tıraşı yapınız.➤ Gambaların markalama çizgisi olan kısımlarının alt tarafına bindirme tıraş yapınız.➤ Şeride 0,5 mm yarma yapınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Astar hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Bir çift dilaltı lastikli makosen sayanın astar parçalarını; iki yüz, dört gamba, iki çoraplık, iki de dil astarı olacak şekilde hazırlayınız.➤ Astar parçaları 0,5–0,6 mm olacak şekilde inceltiniz.➤ Sağ ve sol yüz astarlarını çentiklerine göre ayırınız. <p>Fotoğraf 2. 28: Astar Parçaları</p>
<ul style="list-style-type: none">➤ Yüz ile dil astarını birleştiriniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Yapıştırıcıyı, dil ve yüz astarının birleştirilecek yerlerine sürünüz. Yapıştırıcının kuruması için, bir süre bekleyiniz. <p>Fotoğraf 2. 29: Dil ve yüz astarına yapıştırıcı sürülmesi</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dil astarını yüz astarının üzerine gelecek şekilde yapıştırarak dikişiniz. <p style="text-align: center;">Fotoğraf 2. 29: Yüz astarının üzerine dil astarının yapıştırılması</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Yüz ile dil astarını dikerek birleştiriniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Makine saracı yapınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Makineyi yapılacak saraç dikişine göre ayarlayınız. ➤ Yüz parçasına markalama çizgisine göre makine saracı yapınız. <p style="text-align: center;">Fotoğraf 2. 30: Makine Saracı Dikimi</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Gambaları çatınız. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Gambalara açma yapınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Gambaların arka kısmı; çatı (düz) dikişi ile kenardan 1,5 mm içeriden dikişiniz. ➤ Dikişin başlangıcında ve bitişinde ponteriz dikişi atmayı unutmayınız. <p style="text-align: center;">Fotoğraf 2. 31: Çatı dikişi uygulaması</p>

	<ul style="list-style-type: none">➤ Gambaların çatılan kısmının filetoda iz bırakmaması için, çekicinin ağzı ile açma yapınız. <p>Fotoğraf 2. 32: Gambalara açma yapılması</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Açma yapılan kısımları zayıflatmadan hafifçe çekiçleyiniz. <p>Fotoğraf 2. 33: Açma yapılan gambaların çekiçlenmesi</p>
<ul style="list-style-type: none">➤ Gambalara ve filetoya yapıştırıcı sürünüz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Gambaların açma yapılan kısımlarına yapıştırıcı sürünüz. <p>Fotoğraf 2. 34: Gambalara yapıştırıcı sürülmesi</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Filetonun iç kısmına yapıştırıcı sürünüz.

	 <p>Fotoğraf 2. 35: Filetonun iç kısmına sürülmesi</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Bir süre yapıştırıcının kurumasını bekleyiniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Filetoyu gambalara yapıştırınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Filetoyu gamaları ortalayacak şekilde fotoğraf 2. 36’da gösterildiği gibi elde yapıştırınız. <p>Fotoğraf 2. 36: Filetonun gambaya el ile yapıştırılması</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Filetonun iyi yapışmasını sağlamak ve potluğunu gidermek için, hafifçe çekiçlenme yapınız (Fotoğraf 2. 37). <p>Fotoğraf 2. 37: Filetonun çekiçlenmesi</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Filetoyu sütunlu dikiş makinesinde dikiş. (Fotoğraf 2. 38) ➤ Filetoyu düz dikiş ile, kenardan 1mm içeriden dikiş.

<p>➤ Filetonun dikiş işlemini yapınız.</p>	<p>➤ Dikişin başlangıcında ve bitişinde ponteriz dikişi atmayı unutmayınız.</p> <p>Fotoğraf2. 38: Filetonun dikim işlemi</p>
<p>➤ Yüz ile şeridi çatınız.</p>	<p>➤ Dikişe başlarken ve bitirirken ponterizma dikişi yapınız.</p> <p>➤ Dikişin, kenara olan mesafesini 1,5 mm alınız.</p> <p>➤ Dikiş işlemi; yüz altta, şerit üstte olacak şekilde fotoğraf 2.39' daki gibi yapınız.</p> <p>Fotoğraf 2. 39: Yüz ile şeridin çatı dikiş işlemi</p> <p>➤ Şerit ile yüzün dikiş yerlerine fotoğraf 2.40'da olduğu gibi çekiçle açma yapınız.</p> <p>Fotoğraf 2. 40: Dikiş yerlerine açma yapılması</p>

<p>➤ Yüze tulum kıyılık dönme işlemini yapınız.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Şerit ile yüzün iç kısmına fotoğrafta 2. 41’de olduğu gibi yapıştırıcı sürünüz. ➤ Yapıştırıcının kuruması için, bir süre bekleyiniz. <p>Fotoğraf 2. 41:Yüz ile şeride yapıştırıcı sürülmesi</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Şeridi, fotoğrafta 2. 42’de olduğu gibi sol el yardımıyla yüzün üst kenarına döndürünüz, sonra hafifçe çekiçleyiniz. <p>Fotoğraf 2. 42:Yüze tulum kıyılık dönülmesi işlemi</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Tulum yapılan şeridi iyi yapıştırmak ve potluğunu gidermek için, yüzün iç tarafından hafifçe çekiçleme yapınız.
<p>➤ Gambalar ile şeridi çatınız.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dikişe başlarken ve bitirirken ponterizma dikişi yapınız. ➤ Dikişin kenara olan mesafesini 1,5 mm alınız. ➤ Dikiş işlemini; gambalar altta, şerit üstte olacak şekilde Fotoğraf 2. 43’teki gibi yapınız.

	 <p>Fotoğraf 2. 43: Gambalar ile şeridin çatılması</p> <p>➤ Şerit ile gambaların dikiş yerlerine fotoğraf 2. 44'te olduğu gibi el ile açma yapınız.</p>
	 <p>Fotoğraf 2. 44: Dikiş yerlerine açma yapılması</p>
<p>➤ Gambalara tulum kıyılık dönme işlemini yapınız.</p>	<p>➤ Şerit ile gambaların iç kısmına fotoğrafta 2.45'te olduğu gibi yapıştırıcı sürünüz.</p> <p>Fotoğraf 2. 45: Gambalar ile şeride yapıştırıcı sürülmesi</p> <p>➤ Şeridi, fotoğraf 2. 46'da olduğu gibi sol el yardımıyla gambaların üst kenarına döndürünüz, sonra çekiyiniz.</p>

	 <p>Fotoğraf 2. 46: Gambalara tulum kıyılık dönülmesi işlemi</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Tulum kıyılık yapılan şeridi iyi yapıştırmak ve potluğunu gidermek için, gambanın iç tarafını çevirip hafifçe çekiçleme yapınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Yüz ile yüz astarını birleştiriniz. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Yüze ve yüz astarına fotoğraf 2.47’de gösterildiği gibi yapıştırıcı sürünüz ve bir süre kurumasını bekleyiniz. <p>Fotoğraf 2. 47: Yüz astarına yapıştırıcı sürülmesi</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Yüzü, yüz astarına fotoğrafta 2.48’de gösterildiği gibi yapıştırınız. <p>Fotoğraf 2. 48: Yüzün astara yapıştırılması</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Astarın potlukları gidermek için çekiçleyiniz.

	 <p>Fotoğraf 2. 49: Çekiçleme yapılması</p>
<p>➤ Yüz ile astarın kenar dikiş işlemini yapınız.</p>	<p>➤ Yüz ile astarı, çatı dikişi üzerinden giderek birleştiriniz (Fotoğraf 2.50).</p> <p>Fotoğraf 2. 50: Yüz ile astarın kenar dikiş işleminin yapılması</p>
<p>➤ Yüze ara işi yapınız.</p>	<p>➤ Yüzün üst kenarlarındaki astar fazlalıklarını dipten kesiniz. ➤ Kesimin düzgün olmasına özen gösteriniz.</p> <p>Fotoğraf 2. 51: Yüzün ara işinin yapılması</p>

Bu uygulamayı farklı ıstampalarla ve malzemelerle tekrar ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümleleri doğru veya yanlış olarak işaretleyiniz.

1. () Astar ile yüz parçaları arasında fark yoktur.
2. () Dilaltı lastikli makosen saya parçalarına sadece çatı tıraşı yapılmalıdır.
3. () Saya parçalarına yapıştırıcı sürüldükten sonra beklenmez.
4. () Potlukları gidermek için çekiçleme yapılmalıdır.
5. () Saya üzerindeki fazla iplikleri kesmeye gerek yoktur.
6. () Şeritlerin inceltilmesi için yarma yapılır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt yaşadığınız sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrar inceleyiniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz uygulama testine geçiniz.

UYGULAMALI TEST

Gerekli araç ve gereci sağlayarak bir çift dilaltı lastikli makosen sayasının kesimini yapınız. Bu uygulamayı aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Dilaltı Lastikli Makosen parçalarını yüz ve astar olarak ayırdınız mı?		
Saya parçalarına tıraş yaptınız mı?		
Yüz parçasına makine saracı yaptınız mı?		
Astar parçalarına regola yaptınız mı?		
Astar parçalarını diktiniz mi?		
Saya parçalarına regola yaptınız mı?		
Saya parçalarını doğru ve düzgün diktiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızın hepsi evet olmalıdır. Eğer hayır cevabınız varsa uygulamayı tekrar ediniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz diğer öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ- 3

AMAÇ

Bu faaliyette verilen bilgiler doğrultusunda, gerekli ortam sağlandığında, dilaltı lastikli makosen Sayanın yüz ile gambalarını birleştirerek sayaya son şeklini vereceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Ayakkabı sektöründe saya parçalarının üste atma konusunda araştırma yaparak rapor hâlinde yazınız.
- Ayakkabı sektöründe kullanılan saya kenar işlemleri konusunda araştırma yaparak rapor hâlinde yazınız.
- Sınıf ortamında arkadaşlarınıza sunum yapınız.

3. ÜSTE ATMA

3.1. Elastik Bandı Üste Atma

- Gambaların ön kısmı elastik bant ile birleştirilmesi
 - Elastik bandın monta yapılırken esnememesi için, üzerine fotoğraf 3.1a’da gösterildiği gibi takviye bandı yapıştırılmalıdır.
 - Gambalar ile elastik bandın birleştirilecek kısımlarına yapıştırıcı sürülmelidir (Fotoğraf 3. 1.b).
 - Elastik bant ile gamba fotoğraf 3. 1 c’de gösterildiği gibi üste atılmalıdır.

a. Bant yapıştırılması

b. Yapıştırıcı sürülmesi

c. Üste atılması

Fotoğraf 3. 1: Elastik bant koyma aşamaları

- Elastik bant, gamba astarlarıyla birlikte kenar (kıyılık) dikişi ile dikilmelidir (Fotoğraf 3. 2).

Fotoğraf 3. 2: Dilaltı lastiğinin dikilmesi

3.2. Üste Atma

- Yapıştırıcıyı markalama çizgisinin dışına taşırmamaya özen gösterilmeli, yüze fotoğraf 3.3'te gösterildiği gibi yapıştırıcı sürülmelidir.

Fotoğraf 3. 3: Yüze yapıştırıcı sürülmesi

- Gambaların, yüzün bineceği kısımlarına yapıştırıcı sürülmeli, yapıştırıcının markalama çizgisinin dışına taşmamasına özen gösterilmelidir (Fotoğraf 3. 4).

Fotoğraf 3. 4: Gambalara yapıştırıcı sürülmesi

- Yüzü, gambaların markalama çizgisine dikkat ederek üste atılmalı ve potlukları gidermek için çekiçlenme yapılmalıdır (Fotoğraf 3. 5a-b).

a.

b.

Fotoğraf 3. 5: Yüzün üste atılması

- Yüz ile gambaları dikerek birleştirme;
 - Dikişin işleminin başında ve sonunda ponterizma dikişi yapılmalıdır.
 - Dikilecek kenar, rodanın ve iğnenin sağında olacak şekilde dikişe başlanmalıdır.
 - Yüz ile gambaları, tulum dikişi üzerinden giderek üste dikişi yapınız(Fotoğraf 3. 6).
 - Dikiş işlemi bittikten sonra iplik uçlarını sayanın iç kısmına çekerek yakınız.

Fotoğraf 3. 6: Üste dikiş işlemi

3.3. Gamba Astarlarını Üste Atma

- Gamba astarları ile çoraplığın birleştirilmesi;
 - Gamba astarları ile çoraplığın birleştirilecek yerlerine yapıştırıcı sürülerek bir süre beklenmelidir (Fotoğraf 3.7).
 - Üste atılan çoraplık ile gamba astarları dikilerek birleştirilmelidir (Fotoğraf 3. 8).

Fotoğraf 3. 7: Üste yapılması

Fotoğraf 3. 8: Üste dikiş işlemi

- Çoraplığın sırça kısmının pürüzlendirilmesi;
 - Solüsyonun çoraplığın içine nüfus etmesi için pürüzlendirme yapınız (Fotoğraf 3. 9).
 - Gamba astarlarının iç kısmına solüsyon sürdükten sonra bir süre bekleyiniz (Fotoğraf 3. 10).

Fotoğraf 3. 9: Çoraplığın sırça yüzünün pürüzlendirilmesi

Fotoğraf 3. 10: Gamba astarlarına yapıştırıcı sürme

3.4. Gambalar ile Gamba Astarlarının Yapıştırılması

- Gambaların iç kısmına solüsyon sürdükten sonra bir süre beklenmelidir.
- Gambalar ile gamba astarlarını fotoğraf 3. 11’de gösterildiği gibi yapıştırılmalıdır.

Fotoğraf 3. 11: Yapıştırma işleminin yapılışı

3.5. Kıyılık Dikişi

- Gambalar ile gamba astarlarını Fotoğraf 3.12’de gösterildiği gibi dikerek birleştirilmelidir.
 - Dikişin işleminin başında ve sonunda ponterizma dikişi yapılmalıdır.
 - Dikilecek kenar, rodanın ve iğnenin sağında olacak şekilde dikişe başlanmalıdır.
 - Tulum dikişi üzerinden giderek kıyılık dikişi yapılmalıdır.

- Dikiş işlemi bittikten sonra iplik uçlarını sayanın iç kısmına çekerek yakılmalıdır.

Fotoğraf 3. 12: Kıyılık dikiş işlemi

- Gamba astarlarını yüz astarının üzerine Fotoğraf 3. 13a'da gösterildiği gibi önce yapıştırınız, sonra çekiçleyerek potluğunu gideriniz (Fotoğraf 3. 13b).

a.

b.

Fotoğraf 3. 13: Gamba astarlarının yüz astarının üzerine yapıştırılması

3.6. Ara İşi

- Sayanın ağız kenarındaki astar fazlalıklarına sayacı makası ile ara işi yapılır. Kesimin düzgün ve dipten olmasına dikkat edilmelidir (Fotoğraf 3. 14).

Fotoğraf 3. 14: Ara işi yapılması

- Saya bitirildikten sonra yüz ile yüz astarı arasına bombe konulmalıdır.

Fotoğraf 3. 15: Dilaltı lastikli saya

3.7. Fazla İplikleri Kesme ve Yakma

- Saya üzerindeki iplik fazlalıkları kesilirken dikiş kesilmemelidir.
- İplik kesilirken çok dipten kesilmemelidir.
- Sayanın üzerinde kalan iplik uçları, yakma makinesinde veya aleve tutularak yakılmalıdır.
- Astarlar üzerinde kalan iplik uçları, yakma makinesinde veya aleve tutularak yakılmalıdır.

3.8. Kalite Kontrol Yapma

- Astarta potluk olup olmadığına bakılmalıdır.
- Sayalara tek tek bakılmalıdır. Dikiş atlamalarına, sökülen dikişlere, iplik uçlarının alta çekilip yakılıp yakılmadığı kontrol edilmelidir.
- Tulum kıyılığın düzgün olup olmadığına dikkat edilmelidir.
- Bozuk sayalar ayırt edilmelidir.

3.9. Eşleme Yaparken Dikkat Edilecek Noktalar

- Sayalar numaralarına göre eşlenmelidir.
- Çiftleme yaparken iki çift arasında renk ve desen uyumuna dikkat edilmelidir.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Takviye bandı üzerine takviye bandını yapıştırınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Elastik bandın altına takviye bandı yapıştırmayı unutmayınız. <p>Fotoğraf 3. 16: Bant yapıştırılması</p>
<ul style="list-style-type: none">➤ Takviye bandına yapıştırıcı sürünüz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Dilaltı lastiğine ve gambaya yapıştırıcı sürünüz.➤ Yapıştırıcının bir süre kurumasını bekleyiniz. <p>Fotoğraf 3. 17: Yapıştırıcı sürme</p>
<ul style="list-style-type: none">➤ Gambalar ile elastik bandı üste yapınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Elastik bant ile gambayı markalama çizgisine göre fotoğraf 3. 18'de gösterildiği gibi üste atınız. <p>Fotoğraf 3. 18: Üste yapılma işlemi</p>
<ul style="list-style-type: none">➤ Yüze yapıştırıcı sürünüz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Yapıştırıcıyı markalama çizgisinin dışına taşırmamaya özen gösteriniz, yüze fotoğraf 3. 19'da gösterildiği gibi yapıştırıcı sürünüz.

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Yapıştırıcının bir süre kurumasını bekleyiniz. <p style="text-align: center;">Fotoğraf 3. 19: Yüze yapıştırıcı sürülmesi</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Gambalara yapıştırıcı sürme 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Gambaların, yüzün bineceği kısımlarına yapıştırıcı sürünüz, yapıştırıcının markalama çizgisinin dışına taşmamasına özen gösteriniz (Fotoğraf 3. 20). ➤ Yapıştırıcının bir süre kurumasını bekleyiniz. <p style="text-align: center;">Fotoğraf 3. 20: Gambalara yapıştırıcı sürülmesi</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Yüz ile gambaları üste yapınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Yüzü, gambaların markalama çizgisine dikkat ederek üste atınız (Fotoğraf3. 21). ➤ Potlukları gidermek için çekiçlenme yapınız. <p style="text-align: center;">Fotoğraf 3. 21 Yüz ile gambaları üste yapınız.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Yüz ile gambaların bindirme (üste) dikiş İşlemini yapınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dikişin işleminin başında ve sonunda ponterizma dikişi yapınız ➤ Dikilecek kenar, rodanın ve iğnenin sağında olacak şekilde dikişe başlayınız. ➤ Yüz ile gambaları, tulum dikişi üzerinden giderek üste dikişi yapınız (Fotoğraf 3. 22). ➤ Dikiş işlemi bittikten sonra iplik uçlarını sayanın iç kısmına çekerek yakınız. <p style="text-align: center;">Fotoğraf 3. 22: Bindirme (üste) dikiş işlemi</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Gamba astarlarını toplayınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Gamba astarları ile çoraplığı birleştirilecek yerlerine yapıştırıcı sürünüz. ➤ Yapıştırıcının bir süre kurumasını bekleyiniz. ➤ Üste atılan çoraplık ile gamba astarlarını dikilerek birleştiriniz (Fotoğraf 3. 26). <p style="text-align: center;">Fotoğraf 3. 26: Üste dikiş işlemi</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Gamba astarlarına yapıştırıcı sürünüz. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Solüsyonun çoraplığın içine nüfuz etmesi için pürüzlendirme yapınız. ➤ Gamba astarlarının iç kısmına solüsyon sürdükten sonra bir süre bekleyiniz. <p style="text-align: center;">Fotoğraf 3. 27: Gamba astarlarına yapıştırıcı sürülmesi</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Gambalar ile gamba astarlarının yapıştırınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Gambaların iç kısmına solüsyon sürdükten sonra bir süre bekleyiniz. ➤ Gambalar ile gamba astarlarını fotoğraf 3.28’de gösterildiği gibi yapıştırınız. <div data-bbox="834 509 1139 733" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="798 741 1175 774">Fotoğraf 3.28: Yapıştırma işlemi</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kıyılık dikişi yapınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Gambalar ile gamba astarlarını fotoğraf 3.29’da gösterildiği gibi dikerek birleştiriniz. <div data-bbox="848 911 1124 1147" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="789 1164 1184 1197">Fotoğraf 3. 29: Kıyılık dikiş işlemi</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Gamba astarını yüz astarının üzerine yapıştırınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Gamba astarlarını yüz astarının üzerine önce yapıştırınız sonra çekiçleyerek potluğunu gideriniz. <div data-bbox="822 1330 1148 1578" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="753 1591 1219 1624">Fotoğraf 3. 30: Astarların yapıştırılması</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sayanın ağız kısmına ara işi yapınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sayanın ağız kenarındaki astar fazlalıklarına sayacı makası ile ara işi yapınız. Kesimin düzgün ve dipten olmasına dikkat ediniz.

	 <p style="text-align: center;">Fotoğraf 3. 31: Ara işi yapılması</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Fazla iplikleri kesiniz ve yakınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Saya üzerindeki iplik fazlalıkları kesilirken dikişi kesmeyiniz. ➤ İplik kesilirken çok dipten kesmeyiniz. ➤ Sayanın üzerinde kalan iplik uçları, yakma makinesinde veya aleve tutularak yakınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kalite kontrol yapınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Astarta potluk olup olmadığına bakınız. ➤ Sayaları tek tek kontrol ediniz. Dikiş atlamalarına, sökülen dikişlere, iplik uçlarının alta çekilip yakılıp yakılmadığına bakınız. ➤ Tulum kıvrılığın düzgün olup olmadığına dikkat ediniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Eşleme yapınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sayaları numaralarına göre eşleyiniz. ➤ Çiftleme yaparken iki çift arasında renk ve desen uyumuna dikkat ediniz.

Bu uygulamayı farklı ıstampalarla ve malzemelerle tekrar ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruların cevaplarını doğru ve yanlış olarak işaretleyiniz.

1. () Astarın kırpma payına yapıştırıcı sürülmez.
2. () Çentiklerin üst üste gelmesi önemli değildir.
3. () Astar fazlalıkları makasla veya ara işi makinesinde kesilmelidir.
4. () Ara işi makinesi iplik fazlalıklarını kesen makinedir.
5. () İplik uçları dipten kesilmelidir.
6. () Sayalar numaralarına göre çiftlenmelidir.

DEĞERLENDİRME

Objektif testteki cevaplarınızı, cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt yaşadığınız sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrar inceleyiniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz uygulama testine geçiniz.

UYGULAMALI TEST

Bir çift dilaltı lastikli makosen sayanın ara işi ve temizlik uygulamasını yapınız. Yaptığınız bu uygulamayı aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Dilaltı lastiğini gambaya düzgün yapıştırdınız mı?		
Yüzü gambaların üzerine markalama çizgilerine göre yapıştırdınız mı?		
Gambalar ile yüzü tulum kıyılık dikişi üzerinden diktiniz mi?		
Gamba astarlarını dikerek birleştirdiniz mi?		
Gamba ile gamba astarlarını kırpma payı bırakarak yapıştırdınız mı?		
Gambalar ile gamba astarını tulum kıyılık dikişi üzerinden diktiniz mi?		
Astar fazlalıklarını düzgün kestiniz mi?		
Fazla iplikleri yaktınız mı?		
Kalite kontrolü yaptınız mı?		
Numaraya göre eşleme yaptınız mı?		
Ara işi ve temizlik işlemlerini istenilen niteliklerde tamamladınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Uygulamalı testteki cevaplarınızın hepsi evet olmalıdır. Eğer hayır cevabınız varsa uygulamayı tekrar ediniz.

Tüm sorulara doğru cevap verdiyseniz modül incelemeye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruların cevaplarını doğru ve yanlış olarak işaretleyiniz.

1. () Kesim bıçağı keskin olmalıdır.
2. () Gambaya kıvrıma tıraşı yapılmaz.
3. () Astar olarak deri kullanılıyorsa yarma yapılmalıdır.
4. () Saya parçaları kesilirken markalama işaretleri konulmalıdır.
5. () Saya parçalarını birleştirirken markalama çizgilerine dikkat edilmez.
6. () Çoraplık dikişleri gamba astarı üzerinden yapılır.
7. () Gamba yüze binmelidir.
8. () Astar fazlalıklarına ara işi yapılmaz.

DEĞERLENDİRME

Sorulara verdiğiniz cevapları cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Bu modül kapsamında hangi bilgileri kazandığınızı belirleyiniz. Yanlış cevaplandığı sorularla ilgili öğrenme faaliyetinde ilgili konuya dönünüz.

PERFORMANS TESTİ

Gerekli araç gereç ve donanımın bulunduğu ortamda ıstampası olan bir çift dilaltı lastikli makosen sayasını tekniğine uygun yapınız. Yaptığınız çift dilaltı lastikli makosen sayayı aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Saya ıstampalarını ayırdınız mı?		
Astar ıstampalarını ayırdınız mı?		
Saya parçalarını düzgün kestiniz mi?		
Astar parçalarını düzgün kestiniz mi?		
Çentiklerini koydunuz mu?		
Yüz parçalarına tıraş yaptınız mı?		
Astara doğru ölçüde yarma yaptınız mı?		
Saya parçalarına düzgün ve doğru regola yaptınız mı?		
Astar parçalarına düzgün ve doğru regola yaptınız mı?		
Saya parçalarını doğru diktiniz mi?		
Astar parçalarını doğru diktiniz mi?		
Yüz ile astarı doğru diktiniz mi?		
Yüz ile gambaları doğru diktiniz mi?		
Gamba ile gamba astarını doğru diktiniz mi?		
Ağız dikişini düzgün diktiniz mi?		
Fazla iplikleri temizlediniz mi?		
Kalite kontrolünü yaptınız mı?		
Sayayı istenilen niteliklerde tamamladınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yapılan değerlendirme sonunda hayır cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız modülü tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız evet ise modülü başarı ile tamamladınız, tebrik ederiz. İlgili kişi ile görüşerek bir sonraki modüle geçiniz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ- 1'İN CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1-	Y
2-	Y
3-	D
4-	D
5-	D

ÖĞRENME FAALİYETİ -2'NİN CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1-	Y
2-	Y
3-	Y
4-	D
5-	Y
6-	D

ÖĞRENME FAALİYETİ -3'ÜN CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1-	D
2-	Y
3-	D
4-	D
5-	Y
6-	D

MODÜL DEĞERLENDİRME CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1-	D
2-	D
3-	D
4-	D
5-	Y
6-	D
7-	Y
8-	Y

KAYNAKLAR

- ARSLAN Rıza, **Ders Notları**, İstanbul, 2004.
- KILIÇ Birgöl, **Saya Ders Notları**, İstanbul, 2004.
- SÜRENKÖK, Ruhi. **Ayakkabıyı Öğreniyorum**, İzmir, 1993.
- TEKŞEN Adil, **Saya Ders Notları**, İstanbul, 2004.
- KILIÇOĞLU Necip, **Saya Ders Notları**, İstanbul, 2004.
- AKÇAKALE Nurettin, **Saya Ders Notları**, İstanbul, 2004.
- ÇOBANOĞLU Mustafa, **Monta Ders Notları**, İstanbul, 2004.
- İYİCİOĞLU Levent, **Monta Ders Notları**, İstanbul, 2004.
- ALTAYLAR Ahmet, **Monta Ders Notları**, İstanbul, 2004.